

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: oponentní

Autor/ka práce: Adéla Lexová

Název práce: Postoj lidí k personálním agenturám a agenturnímu zaměstnávání v České republice

Vedoucí práce: Doc. Milan Tuček, CSc

Oponent/tka: Doc. PhDr. Pavel Kuchař, CSc

Navržené hodnocení: nedostatečné

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Cíl práce je poněkud zmatečný. Hned v úvodu autorka píše, že tématem je „postoj lidí k personálním agenturám a agenturnímu zaměstnávání v České republice. Činnost pracovních agentur je veřejností přijímána různě“. Směšuje zde postoj k instituci (personální agentuře) s postojem k formě zaměstnávání (agenturní zaměstnání), vzápětí píše o „pracovních agenturách“ a dále o „agenturách práce“. Z dalšího textu vyplývá, že tématem jsou jednak personální agentury, jednak agentury práce. Autorka sice v kap. 3 obě instituce správně odděluje, nicméně při vlastní analýze je opět směšuje. Přitom, jak správně konstatuje, každá je pro zcela odlišný typ pracovní síly – zatímco personální agentury se zaměřují zejména (ale nikoliv výhradně!) na vysoce kvalifikovanou pracovní sílu, agentury práce se věnují téměř výhradně lidem na opačném pólu, tj. bez kvalifikace či s kvalifikací na trhu práce fakticky neuplatnitelnou, námezdní práci cizinců apod. Zjišťovat potom postoje veřejnosti k takovému mixu je přinejmenším problematické.

Pokud by práce končila kap. 4, bylo by, i přes řadu výtek, celkem vše v pořádku. Práce bohužel pokračuje výsledky vlastního výzkumu, resp. závěrečnou zprávou z něho, a tady už v pořádku není nic. Od diplomové práce na oboru sociologie bych očekával, že si autorka položí základní otázku: vědí respondenti, kterých se budu dotazovat, na co se jich dotazují? Necht' mi autorka promine, ale celá tato část na mě působí stejným dojmem, jako bychom sledovali názory naší veřejnosti na práci poslanců islandského Althingu (parlamentu) – nevíme o něm zcela nic, ale přesto hodnotíme jeho důvěru. Série rozhovorů s kompetentními osobami jak ze strany zaměstnavatelů, tak zaměstnanců, by byla podstatně efektivnější.

2. Opírá se autor/ka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Práce využívá relevantní literaturu, byť až na výjimky výhradně českou. To je ale dáno tématem.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich

Z celého zkoumaného souboru 500 lidí jen 65 lidí mělo zkušenost s touto formou zaměstnávání, a jen ti jsou tedy kompetentní se k němu vyjadřovat. Pro ostatní je to Althing.

Graf 11 na s. 63 je nadepsán „Povědomí lidí o agenturním zaměstnávání“, otázka ale zní „Slyšel/a jste někdy o agenturním zaměstnávání, které poskytují personální agentury?“. Jak ale autorka píše na s.

23, personální agentury většinou zaměstnání „pouze“ zprostředkují, ale sami žádné zaměstnání neposkytují (až na výjimky, viz text). Tak co se vlastně zjišťuje? Jak si může téměř absolventka oboru sociologie na základě takovýchto dat dovolit tvrzení (s. 62), že „v celkovém součtu 80% lidí má povědomí o agenturním zaměstnávání a ví, jak funguje nebo o něm alespoň slyšelo“. Já sám jsem slyšel i o zmíněném Althingu, leč vůbec nevím, jak funguje.

Autorčiny znalosti metodologie jsou po 5 letech studia další samostatnou kapitolou. Učím metody a techniky výzkumu dost dlouho, ale tvrzení „respondenti byli náhodně vybráni tak, aby kvótně reprezentovali online populaci ČR ve věku 18-64 let“ (s. 56), mě vždy spolehlivě dokáže znejistět. Jak to, že o náhodném kvótním výběru nic nevím?

To se snaží kompenzovat výkladem základních statistických veličin, takže se dozvíme, co to je koeficient kontingence a korelace a nulová hypotéza. Čtenáře zasobí sérií statisticky nevýznamných vztahů, leč na s. 100 neváhá publikovat tabulku 2. stupně třídění o velikosti 3 x 4 s celkovým počtem respondentů 65, takže evidentně nezná nic o podmínkách použití Chí kvadrátu.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor/ka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

V tomto bodě se autorka dopouští jednoho velkého profesního prohřešku. Od samého začátku je totiž jasné, že je na tématu osobně zainteresována. Její argumenty od úvodu práce směřují zcela zřetelně ke kýženému cíli – „je třeba změnit zažitá stereotypy a předsudky lidí vůči personálním agenturám a agenturnímu zaměstnávání, a to tedy zvyšováním počtu dobrých zkušeností a šířením informací o fungování personálních agentur a agentur práce“ (s. 105-6). Nic proti tomu, ale diplomová práce by neměl sloužit ke zvyšování počtu čehokoliv (ani samotných diplomových prací).

V práci se objevuje řada zkratů a tvrzení, vyvolávajících přinejmenším podiv. Např. „lidé s vyšším vzděláním nepovažují aspekt jistoty zaměstnání a finančního ohodnocení za tolik důležitý jako jej považují lidé méně vzdělání a zaměstnání formou agenturního zaměstnávání, které je často spojováno s nižšími platy a nejistotou, je pro ně tedy přijatelnější“ (s.80). Nemám k dispozici statistiku, ale zajímalo by mě, kolik lidí s vyšším vzděláním (ovšem co to je?) se nechává zaměstnat formou agenturního zaměstnání – při svých pobytech ve výrobních firmách jsem na nikoho takového nenarazil, zatímco na pomocné dělníky či cizince mnohokrát.

Autorka v poslední části své práce konstruuje typologii postojů k agenturnímu zaměstnávání a personálním agenturám obecně. Od studentky magisterského oboru bych očekával použití nějaké vícerozměrné analýzy (např. diskriminace), leč celá konstrukce je založena na dvou proměnných: důvěře lidí v personální agentury a ochotě nechat se zaměstnat formou agenturního zaměstnávání. Podle autorky „Typologie tedy reprezentuje nejen teoretickou důvěru v personální agentury, ale i praktickou ochotu se jimi nechat či nenechat zaměstnat“. Podle mě nereprezentuje nic, neboť opět směšuje názor jednak na personální agentury (jejich prostřednictvím bych byl ochoten sám hledat zaměstnání), jednak na ochotu se nechat agenturně zaměstnat (za nic na světě!). Nelze se pak divit, že se zde objevují hlášky typu „Ti, co o agenturním zaměstnávání sice slyšeli, ale nemají představu, jak funguje, mají častěji také neutrální postoj“ (s. 96). Opět Althing. Skutečně kvůli takovému zjištění autorka psala svoji diplomovou práci?

5. Jsou v práci autorova/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?

Sice oddělena do značné míry jsou, ale tím, že při interpretaci dat ze svého výzkumu se autorka velice často odvolává i na jiné výzkumy (zejm. Proměny české společnosti), je třeba si dávat velký pozor na to, o čem je právě řeč.

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Práce je silně odfláknutá, je v ní řada překlepů a hrubých pravopisných chyb.

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

Páce je pro mě bohužel velkým zklamáním, autorka vůbec nezvládla výzkumnou část.

8. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

Čeho se výzkumná část práce vlastně týkala?
Jaká jsou pravidla pro použití χ^2 kvadrátu?

Celkové hodnocení práce: **nedostatečné**

Datum: 24. 5. 2016

Podpis: